

Všude dobře, tak proč zůstat doma aneb Cestování všeliké

Na první pohled by se mohlo zdát, že my Češi jsme peciválové. No jasně, poslední větší přesun jsme podnikli pod vedením praotce Čecha a od té doby dřepíme v té naší malebné kotlině. Někdy si sice posteskneme, že kdyby býval byl pratáta pod Řípem zahnul ostře doleva a vydal se přímo na jih, mohli jsme mít Benátky nejen při povodních a nejnámější Janovan by se jmenoval Kryšpín Koloděj (nakonec, ten jeho nejslavnější kousek beztak proběhl tak nějak po cimrmanovsku: objevil něco, co dávno před ním objevili jiní, a ještě tak učinil omylem...), ale dřepíme dál.

Při bližším zkoumání ovšem zjistíme, že ačkoli jsme jako kolektiv poměrně statiční a rozpohybovat nás může jen hrozba zvenčí, není snad na Zemi místo, kam by noha českého jednotlivce nevstoupila. Kdyby nevstoupila! Co stop ty naše nožky ve světě zanechaly! Vyjmenovat všechny je nad kapacitu Napadrť a jmenovat jen některé je k ostatním nefér. Ostatně rodáci – světoběžníci nejsou hlavním tématem tohoto čísla, ačkoli nám jeden z nich poskytl exkluzivní rozhovor.

Tématem tohoto čísla je Všude dobře, tak proč zůstat doma aneb Cestování všeliké. A když všeliké, tak opravdu všeliké – pěšky, koňmo, stopem, křížem krážem světem i prstem po mapě, časem zpět i kupředu, po paralelních realitách, to pokaždé, když si řekneme: Co by bylo, kdyby..., řiší fantazie i vlastní duši.

Cestovat lze s hromadou zavazadel nebo jen s kartáčkem na zuby. Někdo svá putování pečlivě plánuje do nejmenších detailů, jiný brkne o bludný kořen a je na cestě, dalšímu stačí zavřít oči nebo otevřít knihu.

O fenoménu cestování by se daly napsat stohy knih. My z Vašich příspěvků poskládali tento skromný plátek. Nechť je Vám k potěše.

Sendy

Foto: Ramses

Tessin sloupek

Divoké sny a krotké tropy

Jako dítě jsem strašně moc chtěla navštívit Amazonii.

Byl to barevný sen, plný vůní a divokých dobrodružství mezi Indiány. Poté, co jsem z knih zjistila, že deštný prales je plný - mimo jiné - žravých moskytů a piraní, jedovatých pavouků a hadů, jaguárů, pijavic a tlustých bílých červů, které je nutno spolu s domorodci zaživa pojídati, moje nadšení zase opadlo.

Tenkrát se beztak nedalo vyjet než do spřátelených socialistických zemí, a to taky ne vždy.

Před rokem se však moje touha vyplnila.

Představte si cizokrajné rostliny zvláštních tvarů a nádherných květů... mezi kterými se ovšem nemusíte prosekávat mačetou, ale kráčíte po upravených cestičkách. Představte si tůňky plné výhradně býložravých ryb a zcela prosté pijavic, i spleť houštin bez jediného, váš život ohrožujícího, predátora. A představte si motýly - obrovské zářivé tvory, kteří ochotně pózuji vašemu fotoaparátu. Vlhko, jež vám neúnavně rosí objektiv, je vsutku drobnou nepříjemností v těchto krotkých a přátelských tropech.

Pohádka, říkáte? Ale kdeže.

Fata morgana? Tak to jste na správné adrese.

Jednou za rok jsou z Anglie do tohoto obřího pražského skleníku dovezeny stovky ještě zakuklených motýlů, aby tu během svého nedlouhého života potěšily oko Středoevropana. Potěšili i mě. Už jen tím, že jsem v jejich kráse našla střeptinky svého někdejšího snu.

Jsou však mezi námi tací, kteří se nespokojí s náhražkami. Jednoho z nich vám v tomto čísle představíme. Několikrát navštívil skutečnou Amazonii...a vždycky přežil. Ba co víc, vrátil - podle známého přísloví - posílen.

O přátelství i novém smyslu života.

O zážitky, ve kterých realita mnohonásobně předčila jakýkoliv sen.

Niagara Falls

„Já ty vodopády chci vidět na vlastní oči,“ prohlašuji rozhodně při snídani u své přítelkyně v New Yorku. Vždy u snídaně sprádáme další plány, co dnes budeme dělat, na co se půjdeme podívat. A já mám New Yorku plné zuby, chci někam ven do přírody. Chci vidět něco jiného než davu lidí u každé atrakce v NY.

„No, jak chceš, ale asi budeš zklamaná, tady se žádná příroda nekoná,“ Helena chroupe svoji snídani (nějaké lupínky zalité jogurtem). Sedíme na terase jejího bytu v 32. patře. Pod námi se NY probudil do nového dne a ulice se začínají naplňovat. Taxíky barví ulice na žluto. „Takže, v autě máš GPS, zabloudit nemůžeš. Do Buffala, je to kousek po dálnici 160. Nějakých pět set mil.“

Tihle Američani na vás klidně vypálí informaci o vzdálenosti, jako by to bylo za rohem, nic moc. Rychle v hlavě přepočítávám na kilometry. Osm set kiláků a něco. „No, to by se i dalo, podíváme se cestou po okolí,“ přemítám.

„V Buffalu můžete přespat, pak už to máte jen kolem třiceti kilometrů k vodopádům.“ Helena nerušeně chroupá své lupínky. „Nebo můžete jen vlakem, ale to je děsná nuda.“

„Tak je to dálka, ale když už jsme tady,“ přemýšlím nahlas.

„Jestli to chcete vidět, tak tohle není žádný problém. Ale úspěch, že se vám tam bude líbit, nezaručuji. Uvidíte jen kasina, hotely a spoustu vody.“ Tehdy ani já netuším, že uvidíme o mnoho víc. Do Buffala dorazíme chvilku před půlnocí. Mohli jsme tam být dřív, kdybych toho neměla po osmi hodinách plné kecky, a nepředala volant Vlastě.

„Panebože, vždyť se s tou krávou nevejdu do pruhu, já mám řidičák jen na auto,“ lká Vlasta, když jí předávám řízení s tím, že už opravdu nemůžu. Helena nám půjčila svoje Volvo S80, Vlasta je zvyklá na svoji Škodovku Felicii.

„Nekecej, tady máš tempomat, nasaď si tam stovku a jed.“ Zuřím.

„To nechci.“ Zoufale se snaží dostat sedadlo auta do polohy, která by jí vyhovovala, to je těsně u předního skla. Rezignuji. Nezbyvá, než se spolehnout na jedenáct airbagů.

Navedu ji od pumpy na dálnici a usínám jak špalek. V Buffalu přespíme v levném motorestu, ráno posnídáme, a vyrážíme na posledních třicet kilometrů k bájným vodopádům.

Čekám krásnou přírodu a snažím se zaslechnout zvuk valící se vody. Projíždíme městem a já se musím na cedulích ujistit, že jsme nezabloudili do Las Vegas, ale že vodopády jsou kousek před námi. Hotely, kasina, hotely, kasina, hotely, lemují cestu do vytoužené divoké přírody. Náhle stojíme na obrovském parkovišti, téměř plném, popojíždíme mezi davy turistů, valících se jedním směrem. Parkujeme a vydáváme se spolu s davem, o které se zcela správně domnívám, že jde k vodopádům. Nemýlím se. Slyším hřmění padající vody, když se dav zastaví a poslušně se řadí do řad k pokladnám.

„Panebože, tohle snad ne.“ Vztekle se probírám ceníkem, co vše a za kolik mohu vidět. Chci vidět jen pověstné vodopády, nic víc, nic míň. Nechci pláštěnku a procházku tunely pod vodopády, nechci výlet lodí kolem nich, nechci na kanadskou stranu po Duhovém mostě. Chci vidět padat vodu. Konečně stojíme u zábradlí, voda se valí dolů s ohlušujícím řevem, pod námi žluté a modré pláštěnky sestupují někam dolů, u paty vodopádů se pohybuje loď plná žlutých pláštěnek.

„Nepůjdeme se podívat dolů?“ Vlastu přešel strach.

„Jestli chceš, tak klidně jdi, já o tenhle humbuk nestojím.“ Jsem zklamaná, když jsem zklamaná, tak jsem vzteklá a vzteklá jsem nepřijemná. Ale nemůžu si pomoci.

„Sama nejdu,“ praví Vlasta zklamaně.

„Hele, holka, nejsem tvoje kojná.“ Jsem zlá a vím to. „Jdu si sehnat nějaké kafe, teda tu bryndu, co tu za kafe vydávají.“

„Tak jo,“ špitne odevzdaně. Jsem na ni hnusná a vím to. Ona nemůže za to, že jsem si tenhle přiblblý výlet vymyslela.

Najdeme krytou dřevěnou terasu s dlouhými stoly a výhledem na vodopády. U vysokého pultu prodávají hamburgery, saláty, pití. Kupujeme si kávu, vodu a Colu, najdeme volný stůl. Mlčky koukáme na Niagaru, a teď již snesitelný hukot vody, řítící se do údolí.

„Můžeme přisednout?“ ptá se mladík v orvaných džínách, mizernou, ale srozumitelnou angličtinou. Kývnu. Co taky jiného, u dlouhého stolu sedíme sami. Vzápětí je přiřítí další čtyři, na stůl dopadnou dvě balení Heinekenu v červených sítkách. Dva z nich mají na

zádech kytary, všichni dohromady vypadají jak banda kovbojů, kteří si udělali volno od shánění krav někde v Texasu. Pak mi spadne čelist údivem.

„Tak jdeme na to,“ mladík nedočkavě trhá sítkou spoutané plechovky piva, z jeho úst se line náš mateřský jazyk.

„Ty vole, to je teda nářez, cirkus Humberto, je proti tomu tady úplný hovno,“ praví další. Mluví mi z duše. Hoši pokládají kytary na stůl, otevírají plechovky, pozvedají pivo k pozdravu a zhluboka nasávají. Další balení piva přijde vzápětí na řadu, opět se plechovky pozvedají k žíznivým ústům. Obě mlčíme, jen s údivem pozorujeme tyhle hochy, no hochy. Asi dvěma z nich je, dle mého skromného odhadu už kolem čtyřicítky.

Berou kytary a nad vodopády se nese: „Teskně hučí Niagára, teskně hučí do noci...“ Neudržím se a vybuchnu smíchy.

„Dobrý hoši, tohle nám těch osm set kiláků vynahradi, pecka,“ prohlásím. Po počátečním překvapení celé party a představení, se dozvíme, že si tady plní své trampské přání, vidět Niagaru. Že chtějí ještě vidět Yukon, vyrýžovat si nějaké zlato. Přidávají další trampské písně. Já mezitím fotím, protože tohle za to stojí.

Krásnou Meredith, v momentě, kdy zpívají sloku o Quadal Canalu, přehluší hukot policejních sirén. Auta s blikajícími modrými majáky, staví u naší restaurace, čtyři statní policajti s nápisy „Sherif“ si razí cestu k našemu stolu, v rukou černé pendreků. Tady jejich cesta skončí. Pak dostanou události rychlý spád.

Z nesrozumitelné angličtiny pochopím, že jsme zatčeni za pití alkoholu na veřejnosti, že je máme následovat. Na moji námitku, že káva a Cola není v žádném případě alkohol, mi jeden z šerifů, položí ruku na rameno a přednese pro mě nesrozumitelnou litanii. Pak jen cítím na ruce náramek, náhle mě otočí a zacvakne mi druhou ruku za zády do druhého klepeta. Slyším Vlastu, jak škytá pláčem. Jeden ze šerifů ukládá pečlivě prázdné plechovky od piva do žlutého (jak jinak) plastového pytle. Další berou naše kabelky a batohy. Láhve od Coly, Evianu a hrnky od kávy nechají na stole.

„Mám tu půjčené auto, zaplacené parkování,“ pravím nesměle, nové šperky se mi zařezávají do zápěstí. Ubrečená Vlasta a kluci už sedí v policejních autech, já a muž zvaný „Vlk“ jdeme k našim autům. Krátký zmatek kolem klíčů od aut je bleskurychle vyřešen. Strčí mě s Vlkem

do auta k ubřečené Vlastě, a kolona aut opouští Niagara Falls. První policejní vůz, za ním Helenino Volvo a Vlkův Jeep Cherokee, kolonu uzavírá policejní vůz se zbytkem party trampů. Sirény řvou a světla blikají.

Policejní stanice je jednopatrová bílá budova, svítící novotou. Vysoký pult dělí místnost na dvě části. Za ním svítí obrazovky počítačů a u nich sedí zelené uniformy. Mladá šerifka (všichni jsou tam šerifové) nás pečlivě osahá, sundá nám pouta, a mě s Vlastou strčí do zamřížované klece, kde už sedí dvě poněkud korpulentní černošky. Kluky strčí do klece hned vedle.

„Panebože, co se to děje?“ Vlasta je ubřečená, nudlí u nosu. Sahám do kapsy a nacházím papírový kapesník. „Proč?“

„Utři si tu nudlí a neřvi.“ Snažím se, aby můj hlas byl rozhodný, ale moje sebevědomí se scvrkává čím dál tím víc. „To se vysvětlí.“

„Že já blbec jsem sem jezdila,“ pokračuje v nářku.

„Souhlasím, měly jsme sedět na zadku doma.“ Jedna z černošek mi něco říká, nerozumím ani slovo, snad jen „fuck“ je mi povědomé.

Pak opět věci dostanou přímo dábelství spád. Mříž se odemyká a já slyším jméno Vlasty. Co ta jim chce povídat, zná akorát „dobrý den a děkuji“. Říkám jí, že tam má jít, zase začne brečet: „Proč já?“ Snažím se zasáhnout a vysvětluji, že má přítelkyně vůbec neovládá jejich jazyk, jestli bych nemohla jít já. Rezolutní Ne mi zavře pusou. Za malou chvíli se mříž otevírá znova, a šerifka na mě kýve prstem. Vzdali to neřádi, Vlasta kvílí jak raněná srna a jim došlo, že z ní nic nedostanou. Policajt mě posadí vedle Vlasty, u vedlejšího stolu sedí Vlk a zvýšeným hlasem, se brání, seč mu síly stačí.

Když třikrát poprosím šerifa, ať na mě mluví anglicky a pomalu, že jinak se nedomluvíme, zvolní tempo své řeči a mluví na mě v holých větách, pečlivě vyslovujíc. Takhle se tady mluví asi s retardovanými jedinci. Dozví se, že za pití na veřejnosti mi hrozí, deset dní žaláře, nebo dvacet dní veřejně prospěšných prací, nebo tři stovky dolarů pokuty. Ale to musí rozhodnout soudce, před kterého můžeme přistoupit až zítra, protože dnes už má plno.

„Dejte mi můj fotoaparát, prosím.“ Jestli nás nezachrání tohle, tak už nic. Skončíme, my nevinné oběti, v jailu protože ze mě tři stovky dolarů nedostanou ani za nic. Kupodivu mi ho

podá. Najdu poslední snímky, Vlastu u kávy a vody Evian, mě u kávy a Coly, kluky s pivama a Vlastou, která cucá brčkem svoji vodu.

„Kde tady pijeme na veřejnosti pivo?“ vyslovuji velice pomalu a pečlivě. „Ti hoši si k nám přisedli, jsou to Češi, což byl důvod se s nimi bavit a ne s nimi pít. Proč jste nevezli i tu láhev Coly a Evianu?“

Šerif si prohlíží fotky, pak se na nás zadívá, podá Vlastně nový, už desátý papírový kapesník a odejde někam dozadu i s fotoaparátem. Mezitím slyším Vlka, jak říká, že ty lejdyš nezná, že je viděl poprvé a že ony žádné pivo nepily. Zlatíčko.

Pak se vrátí šerif s nějakým civilistou. Koukám na podanou ruku a pochopím, že se představuje. Vrátil mi fotoaparát a začne diktovat něco do počítače. Jedno se musí nechat, šerif píše rychlostí mistryně světa v psaní na stroji. Skončí a slyším tiskárnu. Civilista nám pokyne „Good luck.“ A odchází. Podepíšeme protokol, vrátí nám naše věci a mladá šerifka nás vyvádí ven. Ještě stačím zamávat klukům a popřát jim, ať to dobře dopadne. Odpovědí mi je, že bydlí na kanadské straně v motelu Five Flowers.

Policistka nás vede na druhou stranu budovy, kde na dvoře stojí naše auto. Podává nám ruku, popřeje šťastnou cestu a doporučí nám, abychom příště alkohol schovali aspoň do pytlíku.

„Šmarjá, vy jste pitomé, to nevíte, že tady můžete chlastat na veřejnosti, ale bez hnědého pytlíku ani lok?“ Sedíme opět na terase Helenina bytu. Pod námi pulzuje zběsílým tempem ruch NY a já ze všeho nejvíc chci domů.

„Tobě asi uniklo, že jsme nechlastali. A taky mě štve, že ty kluky musel nějaký „správný“ Američan udat, že tady jsou hajzlové jako za komančů u nás,“ pravím našťvaně a otočím do sebe Jacka Danielse. „Volala jsem dneska Vlkovi do motelu. Vyfasovali každý tři stovky pokutu, dvacet dolarů je stála večeře a snídaně v jailu, a padesát dolarů pětiminutové stání před soudcem.“

„Nemusel, ale tady prostě hlídají bezpečnost nejen tajní, ale i kamery. Jsou na každém kroku,“ obhajovala Helena Američany.

„Jo, a pak vám unesou čtyři letadla najednou, sestřelí jimi dva největší baráky, a přiberou i Pentagon.“ Nedám se lacino.

„Kašli na to, vždyť se vám nic moc nestalo.“ Helena se mým vztekem baví.

Já ty pouta nějak nemůžu rozdýchat. „Chtěla jsi poznat Ameriku, ne?“ Takže rada: Ve státě New York chlastejte, kolik můžete a kde chcete, jen nezapomeňte flašku schovat do hnědého, papírového pytlíku, nebo skončíte v jailu. Na Niagara Falls se radši podívejte v televizi, uvidíte víc a levněji.

Trinny

Jen devět

Last minute! Nabídka skvělá jen za pár euro k moři let Však víčka se mi pozachvěla kufrů právě do troj-triptychu jak sbaleno máš rázně, hned Proč ne? Říkáš bez ostychu

Ten první strohý, ostrých hran, ten obsahuje ROZHODNUTÍ, ať prohlížím jej z různých stran jen k obdivu mě obsah nutí ve druhém je TOLERANCE, té prý není nikdy dost a do třetího, moje šance, jsi zabalila ZVĚDAVOST

Však ten další, byť zcela malý (že nezůstal vloni na horách!) nevím, proč vůbec jsme ho brali, nic není v něm, jen tvůj STRACH To další se jeví příjemnějším, co v něm mi není záhadou až otevřem ho, již se těším, nACPÁN je DOBROU NÁLADOU

Pak tenhle, tuším šestý v řadě co barvou září jarní louky jak bránit chtěl by citů zradě tvar krabice na klobouky, tam ukryta je tvoje NĚHA, něha ženy, co bosa běhá mezi květy na zahradě

V kufru sedmém, tu drhne báseň... pod zámek držena je VÁŠEŇ, jak s rozpaky jsi ji tam kladla při pohledu do zrcadla! Ještě dva kufry tu máme, jsou však lehčí než vích slámy, že by dosud byly prázdné to nějak divné připadá mi

Tak je nabal, čas se krátí, tu málem až slovo vážne... V nich vzpomínky se s námi vrátí, říkáš s úsměvem, však vážně

JC senior

Jak to vidím já ... tentokrát o srazu

Litwebí povodňová Praha

Řekla bych, že setkávání lidí má veliký smysl. Správně mluvím (asi), když prohlížím svět srdcem. Jinak by mi to ani nešlo.

Mám několik zásahů.

Slovenština, vlastně slovenčina, kterou jsem tak ráda naživo slýchávala ještě nedávno, před čtvrtstoletím. Slovenčina mne úžasně občerstvila. Hurá.

Přesný Jiří, který nikdy žertovně nezklame. I proto ode mne dostal sbírku Blúsy.

Špáda a Básněnka, kteří donesli svou bábovku jako překvapení v nepřekvapení.

Cinda je perfektní baba, který si vážím a doufám, že správně říkám i jméno Brtníka.

Se Sendy jsem pobyla poprvé live. A jo, ráda bych si vyměnila věty příště blíž. Dostala mne na jedné fotce, kdy netušeně ji zvěčnil Marek při poslouchání jedné z básní čtených.

Josefe, buď zdrav.

No a Dota? Je Slunce. I když černobílé oděvem, stejná je jako její ilustrace v letošním sborníku.

Marku, trochu můj básníku s odvahou, i člověče správný. Těším se, že uskutečníme čtení nanejvýš řezankovské a třebičské.

Možná přijde i kritik. Tak se vedl hovor hned po začátku smíchovského setkání. Přišel Jan B. Tedy bývalý Jan B. A škoda, že jsem musela brzy vyměnit Gurmánii za skákající po dálnici autobus na Vysočinu. Asi by hovor s kritikem nebyl bez pošťuchů, ale tak to má správně být.

Těším se na příště

Mirkah

Litwebí jaro na Smíchově

Sraz. Slovník spisovného jazyka českého uvádí též vedle významu ‚smluvené setkání‘ i význam ‚schůzka většího počtu lidí na určeném místě‘.

Náš sraz, shledání, schůzka, spich, scuk – jak se komu zamlouvá, byl tentokrát zcela neformálním setkáním lidí, více či méně si navzájem známých osobně, ale poměrně dobře si známých virtuálně. Hlavní je, že se sešli lidé na podobné vlnové délce, které spojuje minimálně jeden společný zájem, literatura. V průběhu večera se postupně zjišťovalo, že společných zájmů a průsečíků máme daleko víc, ale to už se u těch, kteří jsou postiženi nějakým tím koníčkem, motajícím se kolem múz, stává.

A bylo dobře. Vltava za rohem byla zkrocena nábřežím, metro nás spolehlivě dovezlo až k příjemné hospůdce, víno bylo překvapivě výtečné a povídat bylo dlouho o čem. Dobrých lidí se prý vejde dvanáct do tuctu, nás se vešlo ještě o jednoho víc a míst by bylo ještě dost i pro ty, co museli (nebo chtěli) zůstat doma.

Tohle komorní setkání jsem si užila a děkuji za něj všem, kteří dorazili, těm kteří nám přinesli ukázat kousek své tvorby, kteří četli, napekli, diskutovali, přidali nějaké nápady pro další akce litwebu a hlavně, přišli pobejt. Příště bychom se chtěli setkat již na podzim, ti, kteří se budou chtít přidat, budou vítáni a dozví se víc o tom, jak to mezi námi chodí naživo a že je to mnohdy zatraceně jiné a příjemnější, než po internetu.

Cinda

Setkání mezi řádky

Po čase došlo na další sraz nadšenců tvořících na serveru LitWeb. Zřejmě, aby místo srazu zahrnovalo více míst najednou, byl vybrán malebný Plzeňský restaurant Gurmania v Praze. Už ulice, kde se podnik nachází, dává tušit, že to bude lokalita vábná: Nese název Rozkošného.

Bylo slunné teplé odpoledne, mraky črtaly nápady na básně a břehy Vltavy si protahovaly nohy. Praha se dávala do kupy. Vlasy, celé promáčené, ji už pomalu osychaly, na tvářích bahno – ale slušelo jí to – i v rozedraných džínách.

Na návštěvním štítu nabízeli maso, ještě deset metrů, ještě pět kroků mezi řádky.

Vešel jsem – a nechal se vést tichem lustrů a letnými úsměvy stěn. Přivítala mě fotografie, černobílá – a přesto plná barev. Najednou se tam objevil vozík, na něm Milan a jeho široký úsměv. Díky, Mirko, umíš pohladit clonou – to se vidí málo.

Hlasy tkaly poezii. Do vzduchu se vyrývala otázka: Co je báseň? Uchopili jsme ji spolu s buchtami, vonícími prázdninami a nadějí.

Bylo to odpoledne ve znamení veršů. Díky za ně.

Marek

Můj milý deníčku

Pátek 7. června 23:00

Cinda mi po skypu posílá odkazy na prima zásilkový obchod a já zjišťuji, že nemám co na sebe, zatímco virtuální regály praskají pod tíhou hadrů, které by se mi hodily.

Sobota 8. června 11:00

Pepíček mi dává instrukce ohledně společného průjezdu Prahou. Už asi po tisíci. Myslím, že mě má plný zuby, ale statečně mlčí.

14:00

Kdesi v Praze, pod jakýmsi mostem. Věším se na zadek Pepova auta a společně vyrážíme směr Smíchov. Mám strach, že ho ztratím nebo mu vjedu do kufru. Toho druhého se bojím i Pepa.

14:30

Vcházíme do Gurmánie. Kolem dlouhého stolu sedí hlouček známých tváří.

Dota Slunská – Blekotám něco o tom, že jsem si jí představovala starší. Asi že mi vyspělost a moudrost jejích básní nekorresponduje s tou drobnou, útlou dívkou, která mi podává ruku.

Tatianna – Tetelím se radostí, že Slováci vyslali na sraz svou reprezentantku, než mi dojde, že tahle sympaťáčka je Pražanda.

JC senior – Poprvé si tiskneme pravice, ale mám pocit, že ho znám celý život. Chrlí jeden nápad na kvízovky za druhým. Jsem unešená. Vy budete taky – už v září.

Mirkah – Vlastně se jen potkáváme. Mirka spěchá na autobus, ale zanechává za sebou silný dojem. Snad spolu příště prohodíme slovo, paní Fotografko.

Marek – Chlap, který se usmívá očima. Čte své verše a já je poznávám a mám z toho radost.

Cinda – Vím už dávno, jak jim to s Medvědem sluší, ale opět jsem tomu nesmírně ráda. Vlastně ani nestihneme pokecat, což tak moc nevadí, protože kecáme nepřetržitě.

Ivoš – Než jsem se k němu dostala, byl čas odjet, takže, Ivoši, snad na příštím srazu.

Neznámý pan X – Vedeme řeč o poezii a prozaik ve mně si stýská, ve stínu, neživen, opomíjen. Resumé nepadne, ale já jsem stejně přesvědčená, že poezii nelze objektivně hodnotit na žádné stupnici. Ale bavilo mě poslouchat vaše argumenty, pane Šícho.

Žabák LitWeb – Zelenou bradu máčí v pivu a já si říkám, že tohle špatně dopadne.

15:00

Přichází Špáda a přivádí překvapení. Překvapení nese bábovku. Básněnka – Pro slovíčko odešla, ale vrátila se jako formát baba, aby mi to natřela. Ještěže si můžu léčit duši fantastickou buchtou. Tvarohovou. S rozinkama.

18:00

V závěsu za Pepíčkem vyrážím k domovu. U letiště mi Pepa mává na rozloučenou a já jsem mu nesmírně vděčná, že jsem přežila Pražský okruh bez úhony.

Bylo to fajn, ale jak jsem řekla: Příště v Chomutově.

Sendy

Opilcovo posrazové ráno

Nepamatuju. Já si vážně nic nepamatuju. Praha? Tam jsem nikdy nebyl. Pivo? To jsem nikdy nepil. Má hlava! Má nebohá zelená hlava!

žabák LitWeb

Fota: Cinda, Sendy a Marek

Aktuálně

Třebíčské zastavení

Nikdy necestujte, když je ve stínu pětatřicet a v autě šedesát. A když už musíte, dejte si aspoň co chvíli přestávku. Jako jsme to udělali i my v městě Třebíči.

Nejdřív doplnit tekutiny. Čepují tady Grenu – ovocnou limonádu s přídatkem chmelu. Divná kombinace, říkáte? Omyl. Chutná a žízeň hasí přenáramně.

A teď vzhůru do knihovny. Zelený dům, kousek od náměstí, nevypadá nijak impozantně, ovšem skrývá skutečný labyrint dveří a regálů se slovem tištěným i mluveným. Malinko jsme sice bloudili, ale laskavé paní knihovnice nám poradily, kde najít, co hledáme.

Rozjásané barvy i ostré sluneční světlo nahradily černobílé valéry, ruch a spěch ulice pak nálada rozjímavá. Takové jsou fotografie Mirky Hedbávné.

Přinutí člověka zastavit se, ztišit dech. Přitáhnou jeho pohled a nepustí, dokud není přiběh dovyprávěn.

Část výstavy, nazvaná Blúsy (stejně jako nejnovější Mirčina básnická sbírka), je poezií psanou světlem. Jakkoliv by se mohlo zdát, že na volnou plochu pod některými fotografiemi by se hodily verše, není tady slov třeba. Autorka pro výstavu zvolila kdysi dříve oblíbený, pak zapomenutý a nyní znovuobjevený čtvercový formát a kvalitní moderní adjustaci na pěnových deskách, která dává vyniknout jednotlivým motivům.

Další část, pojmenovaná Vlak do nenávratna, zachycuje divadelní dramaturgii Lustigovy Modlitby pro Kateřinu Horowitzovou. Imaginaci střídá syrová realita nahých těl, pokoušejících se neztratit svou důstojnost, atmosféra ponížení i strachu z věcí budoucích. Napětí, které z těchto snímků dýchá, vyvolává emoce, jichž je velice obtížné se posléze zbavit.

V Kytici – posledním oddílu výstavy – si Mirka „odskočila“ od černobílé k fotografii barevné. Tady popustila uzdu své fantazii a hravosti. Každý z těchto snímků by mohl být originální ozdobou kteréhokoliv moderního interiéru.

Mirka Hedbávná je skutečně všestranná autorka, umí se kolem sebe dívat... a vidí – to, co my často ve spěchu přehlízíme a neumíme docenit.

Její fotky prostě mají duši.

Co říci závěrem? Byl to velmi příjemný zážitek, za který děkujeme.

Nicméně – fotografie této kvality by si určitě zasloužily samostatné výstavní prostory.

A vy, budete-li náhodou se vyskytovat v okolí Třebíče, přibrzděte a jděte se podívat. Výstava trvá až do 19.7.2013

Ramses a Tessa

gondolám

racků tolik
a ani jeden Jonathan
/až to bolí/

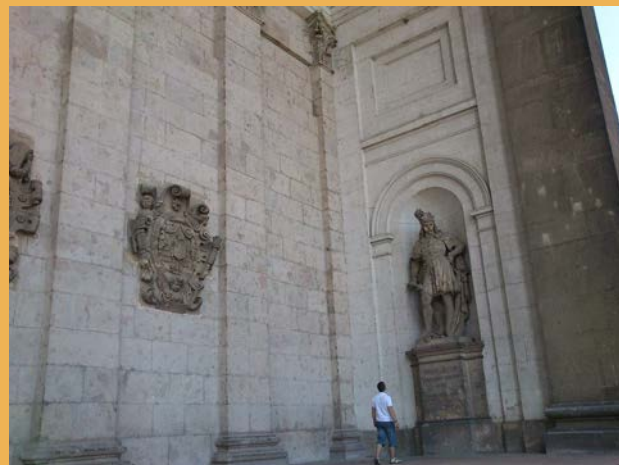
den shořel
a kolem je Venezie
svatý Marek sám
svými zvony zpívá
píseň mouřenínů

minu
další ze svatých Marií
dřív než turisti zabijí čas
a most co vzdychal

Marie je tichá
a kolem je moře

v nás

hanele m

Pokorně se pokloň, titěrný člověče.
(Ostránská basilika)

Foto: Šandapal

za největší zeď

(tiché střepy)

kam až by vyrostly časokruhy
po nedopitém čaji
kdyby nebyly (z)pátky

hedvábnou stezkou
pozdravy do Si-an

hanele m

Pozvánka

...do středověku

Náměstí se plní lidmi, ti rozržitě přecházejí kolem malých krámků s předlíky a pivem, kolem stánků přetékajících tu proutěnými košíky, tam zas hliněnými hrnci.

Foto: www.cisarskyden.cz

Mistr jilčář vystavuje své dýky, nože a jílce hned vedle kořenářčiných voňavých sáčků. Z kovářny opodál sálá horko a mladý kovář v kožené zástěře buší kladivem do rozžhaveného kousku zbroje, až jiskry létají. Na malém pódiu před dosud prázdnou lóží si kejklíři, exotické tanečnice, polykači ohně a pěvci odbývají svou generálku.

Foto: www.cisarskyden.cz

„Už přijíždí!“ ozve se v davu. Žonglér upustí kroužky a jejich poskakování zazní v nastalém tichu. Klapot koňských kopyt po kamenném dláždění se blíží. Už jsou slyšet příkazy jezdců a vozků a charakteristické vrzání postrojů.

Píše se rok 1367 a do Kadaně vjíždí římský císař a český král Karel IV.

Můžete u toho být i vy.

V sobotu 24.8.2013 od 10:00 na 21. Císařském dnu v Kadani.

Sendy

Vzpomínka na Korfu

Slunce se vpíjelo
do prašných pórů země
a z květů šalvěje
kapala vůně
předzvěst budoucího medu

Divoké kozy
ty básnířky ladných pohybů
cpaly se vavřínem
(žádný div, že na věnec pro poetu
jaksi nezbylo)
zatímco pod útesy
rozbíjelo si moře hlavu
o kameny
a tichý nářek vln
vzlínal ke kořenům
prastarého háje

Vánek
jak zatoulané psisko
plížil se korunami
a shazoval
oliv
hedvábně hořké
korálky
života

Tessa

Foto: Ramses

Rozhovor s...

Cestovatel musí mít velké srdce

Asi nějaký exot – napadlo mě jako první, když na Litwebu před pár měsíci objevila jakási modrá tvář. To jsem ještě netušila, že přídomek „exotický“ se bude hodit spíš na jeho fotky. Respektive na místa, kde ty obrázky pořídil, aby nás tam posléze jejich prostřednictvím vzal s sebou. Cestovatel, a též básník i prozaik, kterého známe pod přezdívkou ZAKY.

Bolívie, Venezuela, Patagonie, Peru, ale taky Tanzanie, Mali... co fotka, to místo, které neleží zrovna za humny. Jak se stane, že má někdo v pouhých jedenatřiceti už zmapovány tak odlehlé kouty? Ty asi nebudeš jen obyčejný turista, že?

Ne, turista opravdu ne, to bych musel být milionář, je to poměrně náročná věc. Získal jsem grant a díky své profesi geologa a etnologa mi byla cesta umožněna. Byla mimo jiné podmíněna i tím, že si mé články, postřehy a příspěvky dopředu smluvně zavázaly některé časopisy, které se zabývají cestováním a životem v těchto zemích, například Koktejl nebo Lidé a Země. Vycházet budou od roku 2014. Právě kvůli těm smlouvám bohužel nemůžu tohle téma rozvádět obsírněji.

Takže jsi byl vyslán do těch končin čistě pracovní? Měls nějaký konkrétní úkol?

Ano, čistě pracovní. Za prvé šlo o geologický výzkum, kterým jsem se zabýval spolu s kolegy z Brazílie a Peru. Druhým mým úkolem bylo popsat nebo najít (to v případě obrovského štěstí) původní obyvatele amazonského pralesa. Zejména na území Peru, Brazílie a částečně v deltě Orinoco.

A povedlo se? Tedy - jestli to není tajemství?

Povedlo. V jednom případě jsem pobyl u indiánského kmene, který sice má své "kmenové" označení, ale jsou to lidé téměř nedotčení dnešním světem, a vše u nich funguje už po staletí stále stejně. Naproti tomu jsou etnika, která v podstatě svou kulturu potlačují na úkor turistického ruchu a nezdědka je člověk potká v tradičním domku u notebooku, jak masí karty s compem a v ruce mají plechovku s pivem nebo colou. Naštěstí Amazona jako taková (tím nemyslím řeku, ale celou oblast) je tak obrovské území, že z hlediska vědeckého je vyloučeno, aby se dala prozkoumat celá. Ještě dalších x let tam budou žít kmeny, které nejsou popsány.

Brněnský cestovatel a fotograf Jiří Kolbaba tvrdí, že znalost jazyka není při cestování (tom "nepracovním", pochopitelně) až tak podstatná. Stačí jen umět pozdravit, poděkovat a hlavně se přátelsky usmívat. To vám prý spolehlivě otevře dveře do srdcí a velmi často i do příbytků tamních obyvatel. Máš taky podobnou zkušenost?

S tím souhlasím na sto procent A ještě bych k tomu dodal - je potřeba hodně naslouchat, být pokorný k jejich návykům, přestože v nás mohou v první chvíli vzbudit odpor. Co je podle mého názoru nejdůležitější, člověk se k domorodcům (a jedno, jestli v Africe nebo jižní Americe) musí chovat jako ke všem ostatním, rovnocenně a rovnoprávně, ne jako k "zaostalým" divochům. Morálně jsou často mnohem dál a výš než civilizovaní lidé. Mým vzorem, jestli nevdá, že trochu odbočím, byli pánové Zikmund s Hanzelkou. Byli zapálení pro svou věc, naučili se všechno, do posledního šroubku uměli rozebrat i složit Tatru, kterou cestovali, jeden se naučil svahilsky, druhý arabsky, a hlavně, oba měli velké srdce. Nikdy nikým neopovrhovali, a to je základ. Neplatí to jen pro prales, ale např. pro jihoamerické favely - tam jde člověku o krk často mnohem víc, než v džungli.

Pro Evropana s jeho zažitými návyky to musí být docela obtížné - procházet takovou favelou mezi haldami odpadků a žebrajícími dětmi...

Je to obtížné. Je obtížné vstřebat tu beznaděj, která tam je. Odpadky jsou už jen důsledek, nebo projev toho zmaru, ale beznaděj, že žebrající děti tam nejspíš za několik let přivedou na svět další, které budou také jen žebrať, je tristní. Málodko se odtamtud vyhrabe do „normálního“ světa.

Vraťme se ještě k onomu "Kolik řečí umíš..." Znat jazyk je přece jen k nezaplacení. Třeba když člověk onemocní. Popsat příznaky pouhým úsměvem se totiž podaří málodkomu. Jak ses na cestách domlouval ty?

V tzv. civilizovaném světě jsem se domlouval francouzsky, španělsky a anglicky, v Brazílii částečně portugalsky, potom přišly na řadu nohy, ruce a mimika. Umím i jakžtakž svahilsky. Když jsem pobýval v džungli déle, naučil jsem se i pár slov yekawánsky, to je indiánský domorodý jazyk.

A jak se yekawánsky řekne třeba Dobrý den?

Akene manä - to znamená Dobrý den nebo Ahoj.

Navzdory emancipaci je žena-cestovatelka vždy zranitelnější než muž, o čemž svědčí třeba nedávný únos dvou Češek v Pákistánu. Zažil jsi ty někdy chvíle, kdy ti bylo doopravdy horko (a tím nemyslím teplotu vzduchu)? Třeba právě ve favele?

Zažil, a ne jednou. Zpočátku to bylo hlavně díky mé nezkušenosti - třeba jsem nosil peníze a doklady na jednu místě. Pro zloděje přímo ideální věc. Třeba v Bolívii, když mě za bílého dne přepadli dva chlápci a dali mi pod krk nůž, to mi bylo hodně úzko.

To věřím. A jak to dopadlo?

Relativně dobře. Okradli mě o všechno, pro výstrahu mě řízli do krku a začali utíkat. Nevěděl jsem, co dělat, a tak ze zoufalství jsem běžel za nimi a řval: Zlodějííí! Podařilo se mi upoutat pozornost šoféra autobusu, který jednomu nadjel, a chytli jsme ho. Takže jsem alespoň nepřišel o pas a nějaké peníze.

Hlavně, že jsi nepřišel o život. To ses pohyboval v takovýchto oblastech skutečně sám? Myslela jsem, že vás byla celá skupina...

Na vědecké práce jsem měl tým kolegů ze zemí, kde jsem pracoval. Ale v pralese, džungli jsem byl sám. Mezi indiány by to ani jinak nešlo, těžko by si k sobě pustili třeba pět cizinců

a ještě k tomu bělochů. Já jsem měl problém (a někdy naopak výhodu), že jsem blondatý a mám modré oči.

Takže s domorodcem si tě místní rozhodně splést nemohli...

Někde to brali jako úžasně zábavnou věc a ledy se tím prolomily, a jinde zase mysleli, že je to věc, kterou na ně seslal zlý šaman. Ale vesměs malé děti byly unešené. Pro mě to bylo horší, často mě píchaly prstíky do očí, chtěly vědět, co tam mám.

Někteří muži tvrdí, že na cestu kamkoliv jim stačí zubní kartáček a šeková knížka. Ta je ovšem v pralese takřikajíc na prd. Tvoje vybavení do oblastí mimo civilizaci asi vypadá poněkud jinak...

To ano. Základem jsou pořádné boty, hamaka, to je závesné lůžko, bez něj bych se nevyspal. Pochopitelně nůž, další důležitá věc. Foťák, léky. Další vybavení už bylo místní. Občas jsem „své“ věci musel odložit, abych mohl mezi indiány. Měl jsem samozřejmě i notebook a GPS, ale v pralese je to k ničemu. Amazonský prales je tak hustý, že GPS nemá šanci.

A podle čeho ses teda orientoval?

Podle svých průvodců, musel jsem prostě odložit strach a bezmezně jim věřit, jinak bych tam zůstal. Evropan, člověk, který tam nemá kořeny a nežije celý život, nemá šanci se zorientovat, to je nemyslitelné. Než jsem se dostal až hluboko do srdce pralesa, předávali si mě jako štafetový kolík. Kdyby mě někde zabili a okradli, už mě nikdo nikdy nenajde.

Ale nezabili tě, ani neokradli. Přijali tě jako hosta a host je pro ně zřejmě osoba posvátná...

Ne, vzali mě jako svého. Oni neví, co je host. Prostě jsem k nim patřil, ale než se to stalo, chvíli to trvalo a stálo to pevně nervy a dost úsilí. Musel jsem například jíst zároveň s nimi živé obrovské červy a housenky, přímo z pod kůry stromů.

Ano, pojidání živých červů je oblíbené téma různých cestopisných dokumentů. Prý chutnají jako kuře...

Jako kuřecí chutná morče, červi mají spíš takovou oříškovou mandlovou chuť. Nesměl jsem odmítnout sebešilenější jídlo, které mi nabídli a potom jsem musel absolvovat i zkoušky mužství, které v kmeni skládá každý bojovník. Jaké jsou, o tom

psát nemohu. Stejně tak nemůžu prozradit kmenové jméno, které jsem poté dostal.

Škoda, že nemůžeš. Řekla bych, že „civilizovaným“ národům docela chybějí podobné iniciační rituály, ono přesné vymezení okamžiku, kdy je třeba převzít odpovědnost dospělého...

Indiánští mladíci skládají zkoušky v sedmnácti, osmnácti letech, nebo i mladší, záleží na kmeni, liší se i úkoly, které musí splnit. Mně bylo necelých třicet, když jsem tím prošel. Nakonec se konala rituální oslava, na které se podávaly i halucinogenní nápoje, a to bylo snad horší než zkouška samotná.

V jakém smyslu? Pochodovali kolem růžoví sloni?

Růžoví sloni by byli senzační. To, co jsem prožil já, bylo neskutečné, dostal jsem se spolu s ostatními do rituálního běsnění, jinak se to nazvat nedá. Byly to jiné dimenze, dostal jsem se někam, kde jsem nikdy nebyl, vím, že to zní strašně, ale vzali mě až k samotné podstatě lidstva, tisíce let zpět k jejich předkům a šaman s nimi promlouval a to všechno jsem viděl a slyšel a byl u toho. Potom mi dali Asantu, to jsou listy jedné rostliny a tím se omývá tělo, indiánky mě omývaly a šaman řekl, že Asanta je pro věčné štěstí. Více to rozvádět nemůžu.

I kdybys mohl, slovy se to stejně asi popsat nedá.

Ne, nedá.

Ovlivnilo tě takový prožitek nějak? Myslím celkové, v náhledu na svět třeba...

Nejen ta zkouška, ale celý pobyt tam. Změnilo mi to život. Dnes si říkám, proč tak plýtvám vodou, proč si kupuju osm housek, když mi stačí šest, proč jsem tady tak spotřebitelský... a to je jen zlomek. Tou spotřebitelskou chamtivostí jednou civilizace zničí sama sebe. Taky mě děsí neklid, který je v lidech. Nikdo není s ničím spokojený, všichni chtějí víc a víc a dohromady ani nevědí, za čím běží. Když jsem se vrátil, zdála se mi Praha šedivá, lidé šediví, neusměvaví, nabručení, zamračení. Byl jsem zvyklý pořádku s lidmi mluvit, tam si všichni s tebou pořád povídají, ze zájmu, teď nemyslím prales, ale celkově Argentinu, Chile, Brazílii ... Když jsem si tady sedl v metru a oslovil jsem někoho, kdo seděl vedle, koukali na mě jako na šílence. Zdá se mi, že se tu – nejen v Česku, ale celém západním světě - , že se lidi odcizili sami sobě, že se každý od každého izoluje. Chybí mi taková soudržnost, nejen když hrajeme hokej, to mi hodně chybí. Taky jsem se naučil být pokorný, být trpělivý- to jsem neuměl, naučil jsem se nespěchat, nešílet, že už je tolik hodin...A za co jsem strašně vděčný, oni mi ukázali, jak se žije v souladu s přírodou. Mezi lidmi a přírodou je tam rovnítko. Oni ji využívají k životu, ale neničí ji, naopak se o ni určitým způsobem starají, protože žijí v symbióze.

Instinktivně vědí, že by bez přírody nepřežili, zatímco my si myslíme, že nepřežijeme bez dalšího supermarketu. Dostali jsme se od cestování k životní filozofii, k rozdílu mezi „mít“ a „být“. Evropan si často ani neumí představit, jak málo stačí někomu ke spokojenému životu.

Oni jsou opravdu šťastní. Na druhé straně – můžou se nám zdát někdy tvrdí a bezcitní, ale oni prostě jen berou život, jaký je.

My tě známe pod přezdívkou Zaky, tví argentinští přátelé ti říkají Raffa. Znamená to slovo něco konkrétního?

Raffa byl výtečný tanečník paso doble – na rozdíl ode mě. Celé to vzniklo tak, že jsem přišel na takový místní karneval a chtěl jsem dovnitř. Umíš tango? ptali se. Já na to, že ne. Umíš paso doble? Taky ne. Tak to dovnitř nesmíš. Marně jsem říkal, že jsem cizinec a že bych rád viděl ten jejich karneval, typický. Ne, bez paso doble ne. To bylo v pátek večer. Hlavní program začínal další den odpoledne. Byl jsem tak strašně nešťastný, že tam nemůžu, až se nade mnou slitovaly čtyři seňority a ujaly se mě.

A propašovaly tě dovnitř?

Přes noc mě naučily tančit. Nakonec jich bylo šest, podávaly si mě z ruky do ruky, a těch pár kroků mě naučily. Asi dobře, protože když jsem je druhý den předvedl vyhazovači u vchodu, byl jsem vpuštěn. O té době mi začali říkat „bianco Raffa“ – bílý Raffa.

Raffa je tedy zpátky v Čechách, asi poměrně nešťastný ze zdejších lidí, vztahů a v neposlední řadě i z psiho počasí. Chystáš se v nejbližší době znovu opustit náš kontinent?

V nejbližší době ne, musím dopsat knížku, splnit si povinnosti a taky cesty něco stojí, takže je třeba sehnat nový grant. Taky se nesmím oženit, jinak bych měl po cestování.

Proč? Když si vezmeš ženu s duší dobrodruha, která tě bude provázet bez ohledu na pijavice, pavouky a anakondy...

Jedině tak, ale i pro takovou ženu je to dost náročné.

Říkáš, že musíš dopsat knížky. Můžeme se tedy někdy v budoucnu těšit nejen na články v časopisech, ale třeba rovnou na cestopis ala Zaky?

Začátkem roku 2014 mi vyjdou dvě knihy v nakladatelství Jota, jedna o Africe a druhá o jižní Americe. Bude tam samozřejmě spousta fotek a snad se mi podaří ji napsat tak, jak si přeju. Jinak, než se píšou cestopisy. Je to možná naivní představa, ale chtěl bych ty knihy psát srdcem, aby se do nich dostalo to, co mi ty země daly.

Proč naivní? Je to ten nejlepší možný způsob. Historická data a geografické údaje si každý najde na Googlu. Osobní prožitky cestovatele ale mohou obohatit i ty z nás, kdo z Evropy nevystřčili nikdy ani nos. Doufám, že dáš Litwebanům echo, až se ty knížky objeví na pultech...

Určitě.

A ještě poslední otázku – jak se stalo, žes našel cestu právě na Litweb?

Já jsem původně přišel nejdřív na Poetu, kam jsem vložil svou první básničku (asi hroznou). No, a tam mě oslovila Hesion a pověděla mi o Litwebu. Tak jsem nakoukl a zůstal, protože se mi tam líbilo a líbí pořád.

Takže tímto děkujeme Hesioně a držíme palce při psaní i cestování.

Já osobně ti děkuji za moc příjemné povídání a doufám, že se takhle na stránkách občasníku Napadrt' ještě někdy setkáme....

*ptala se Tessa
foto: Zaky*